

Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Питання політології». 2018. Вип. 33. С. 104–107.

4. Панькова О. В., Касперович О. Ю., Іщенко О. В. Розвиток волонтерської діяльності в Україні як прояв активізації соціальних ресурсів громадянського суспільства: специфіка, проблеми, перспективи. *Український соціум*. 2016. № 2(57). С. 25–40.

5. Павлюк К. С. Волонтерський рух: зарубіжний досвід та вітчизняні практики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 13/14. С. 87–93.

References:

1. Vzaiemodiia derzhavy i suspilstva, symvolichnyi prostir narodu ta ukrainsko-rosiiski vzaiemyny u dzerkali hromadskoi dumky. Zhovten 2015: informatsiinyi biuletен/ za red. M.M. Sliusarevskoho. 2015. 52 s.
2. Volonterskyi rukh: svitovyи dosvid ta ukrainski hromadianski praktyky: analit. dop. Kyiv : NISD, 2015. 36 s.
3. Kashaba O. Yu. Istorychni tradytsii hromadianskoho suspilstva v Ukraini. Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V.N. Karazina. Seriia «Pytannia politolohii». 2018. Vyp. 33. S. 104–107.
4. Pankova O. V., Kasperovich O. Yu., Ishchenko O. V. Rozvytok volonterskoi diialnosti v Ukraini yak proiav aktyvizatsii sotsialnykh resursiv hromadianskoho suspilstva: spetsyfika, problemy, perspektyvy. Ukrainskyi sotsium. 2016. № 2(57). S. 25–40.
5. Pavliuk K. S. Volonterskyi rukh: zarubizhnyi dosvid ta vitchyzniani praktyky. Investytsii: praktyka ta dosvid. 2015. № 13/14. S. 87–93.

Adaptive Possibilities in Conditions of Distant Learning

Iryna BIOTSERKIVETS

iwelozz7@gmail.com

The dynamics of today's realities, the necessity of individualization and personalization in education, new tendencies of inclusive processes, constant changes in the educational sphere, – all these factors require the ability to adapt oneself to ever changing conditions and environments.

The scientists of the world concentrate their attention on the regional and global national problems, the problem of adaptation being one of the most important (Sysoieva S., 2018) [1].

The author of the thesis makes an attempt to define some peculiarities of distant learning that can be efficient in the aspect of a better adaptivity for students and pedagogues.

The development of informational and communicative technologies, a variety of electronic resources elaborated and introduced in educational establishments have

stipulated the need of creation of an "informational and consultative environment". Informational and consultative environment is a part of the educational space thanks to which informational exchange and consultative and adaptive support of all participants of the educational process become possible.

One of the assessment criteria of such an environment is the level of adaptivity to the needs of an educational services consumer [2].

Educational informative and consultative environment as a set of educational resources (in conditions of distant learning – ICT-resources and technologies as well) offers a large spectrum of adaptive possibilities for students and teachers, among them the following ones should be mentioned:

- easy access to the educational content;
- a possibility of modifying the curricula in accordance with a student's needs;
- effective time management etc.

The possibility to build up an individual trajectory of study is, in the point of view of the author, the main "plus" in distant learning, for students' better adaptation to the educational process.

Work in groups, other forms of work, favorable atmosphere in classes, mutual understanding between students and educators, different methods and techniques used, a variety of means and tools, resultative educational manuals, – all these educational ways are adaptations that can be invaluable when systematic and personalized approaches are applied.

Adaptivity envisages an ability of self-organization, self-regulation and self-control.

Some authors state that there are three adaptive strategies a person can use while adapting to new conditions and environments, among them [<https://study.com>]:

- resistance strategy; active way of adapting; for example, a student refuses to perform some tasks and asks for another period of performing, or other conditions, activities, situations etc.;
- submissive strategy; passive way of adapting;
- avoidance strategy; a student tries to avoid an unpleasant task etc.

A pedagogue should take into account what strategy a student is inclined to choose, what is the cause of such a choice; as well as individual habits, inclinations, behavioral patterns, attitudes, biological rhythms, interests etc. should be taken into consideration.

It should be noted that the more means, forms and methods an educator uses, the more effective and resultative educational process can be.

Moreover, adaptive educational systems are now getting more and more popularity; as well as SMART-education, or clever education, that envisages: online study, non formal education, distant education, mobile educational activities etc. SMART-education is an educational paradigm that envisages an adaptive educational process which is possible thanks to using smart-technologies [repo.snau.edu.ua]. These issues require further scientific research and development.

Thus, we can come to the conclusion that distant learning is capable of providing every possibility for effective adaptation for students and educators; and it is very

prospective for further scientific research and technical development in order to increase the quality of education and secure one of the european vectors of educational development – lifelong education.

References:

1. Sysoieva S. Neperervna profesiina osvita u dokumentakh evropeiskoho soiuzu [Continuous professional education in the documents of european union]. 2018.
2. Adaptive processes in education: materials of 6 Forum with international participation. Ed. 3. 2021.

Структура побудови адаптивного менеджменту в закладі освіти БОДНАР Оксана, ВИННИЧУК Олег

***The structure of building adaptive management in an educational institution
Oksana BODNAR, Oleg VYNNYCHUK***

Bodnarotern@ukr.net; vin ol@ukr.net

Як відомо, будь-яка організація, зокрема і освітня, не може бути впевнена у постійному стабільному функціонуванні, оскільки різні цивілізаційні виклики та кризові суспільні процеси зумовлюють появу нелінійних процесів, до яких, як правило, не готові всі суб'єкти закладу освіти. Приклад останніх років, зокрема коронавірус та війна з росією, вибили всіх освітян зі звичної колії. Відтак, перехід закладу освіти з одної фази функціонування в іншу, потребує певних адаптивних механізмів.

В. Крижко підкреслює, що сьогодні важливо відновити і розвивати на нових засадах принцип суб'єктивно-особистісної орієнтації педагогіки, наповнюючи його зміст, технології ідеями життя як найвищої цінності, доброчинностями, технологіями життєтворчості. Особистість повинна вміти самостійно будувати своє життя. Спираючись на дослідження соціолога Є. Суіменка, автор стверджує, що людині потрібна система ціннісних координат, щоб не заблудитись у цьому світі і не попасти під вплив ірраціональних доктрин економічного чи політичного виду [3, с. 18]. Щоб всі учасники освітнього процесу мали відповідну ціннісну систему координат, треба будувати систему адаптивного менеджменту у закладі освіти.

Отже, творення адаптивної системи у закладі освіти дозволяє забезпечити адаптивність у всіх сферах: управлінській, педагогічній, соціально-психологічній, техніко-технологічній, культурно-поведінковій. Адже пристосування всіх суб'єктів до специфіки закладу освіти – необхідна умова ефективної педагогічної праці на основі взаєморозуміння та підтримки ціннісних орієнтацій, особливо в умовах динамічних змін.